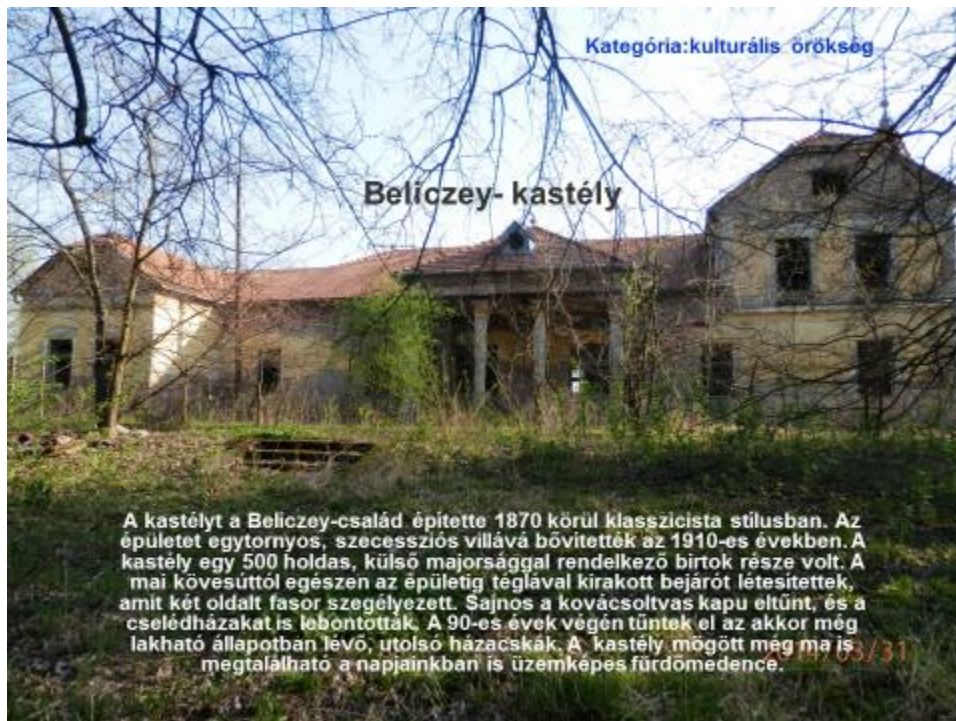

Csabaszabadi értéktár

2014/04/18

Kategória:kulturális örökség

Beliczey- kastély

A kastélyt a Beliczey-család építette 1870 körül klasszicista stílusban. Az épületet egytornyos, szecessziós villává bővítették az 1910-es években. A kastély egy 500 holdas, külső majorsággal rendelkező birtok része volt. A mai kővesüttől egészen az épületig téglával kirakott bejárat létesítettek, amit két oldalt fasor szegélyezett. Sajnos a kovácsoltvas kapu eltűnt, és a cselédházakat is lebontották. A 90-es évek végén tűntek el az akkor még lakható állapotban lévő, utolsó házacsok. A kastély mögött még ma is megtalálható a napjainkban is üzemképes fürdőmedence.

2014/04/31

Kategória: természeti környezet

A park egykori 9 hektáros területe mára mindössze 2 hektárra zsugorodott, de az itt élő ritkaságok révén védelem alá került a terület. A park különlegességeinek ad otthont: az évszázados kocsányos tölgyek és a hatalmas erdei fenyő mellett található itt 100 évnél idősebb akácfa, vadgesztenyék, hársfák, juharfák, csakúgy mint a ritkaságszámba menő "vadnarancsfa"(narancseperfa) is. Megcsodálhatjuk a nyugati tuja egy szomorú változatát, a több mint 120 éves szomorú törpetuját, más néven esernyőfát, ami nem csak a park különlegessége, hanem egész Békés megyéé. Oly ritka, hogy az egész megyében fajtájának egyetlen képviselője.

Szalai- kereszt

A Beliczey- kastély nyári bekötőútját jelző kereszt

Beliczey István, Békés vármegye főispánja

3. kép. Veres Gusztáv:
Beliczey István (Kat. 4.)

Édesapja Beliczey József táblabíró, édesanyja Lechner Franciska. Tanulmányait Nagyváradon, majd a bécsi Politechnikumban végezte. Az 1848-as forradalom hírére megszakítja Olaszországi tanulmányait és hazatér. A németgyulai nemzetőrseknél hadnagyi rangban, később egy önkéntes csapat századosaként vesz részt a harcokban. Békés vármegye főpénztárnokának választják 1860-ban. 1865-ben Gyula országgyűlési képviselője, majd mandátuma lejártá után birtokait igazgatja. Az 1869-es országgyűlési választásokon elsőprő többséggel arat győzelmet gróf Wenckheim Friggyessel szemben. A ciklus leteltét követően nem jelölteti magát újra a posztra, ismét visszavonul birtokaira. Tomcsányi József főispán halála után az uralkodó 1876-ban kinevezi Békés vármegye főispánjává. Hivatali ideje alatt jelentős szerepet játszik a megyei infrastruktúra fejlesztésében: elindította az utak kikövezését, támogatja a helyi vasutak építésének tervét. 1899-ben saját kérésére az uralkodó felmentette tisztségéből. 1902-ben hunyt el.

Beliczey Miklós, Békés vármegye főispánja

1901-ben született Békéscsabán. Tanulmányait Békéscsabán és Budapesten végezte. 1924-től vármegyeszolgálo, majd közgazdasági gyakornoknak nevezték ki. 1926-ban tagja Békés vármegye törvényhatósági bizottságának, valamint Békéscsaba város képviselőtestületének. Választmányi és felügyelő bizottsági tagja az Első Gazdasági Vasútnak, továbbá megalakulása óta ügyvezető elnöke a Körös vidéki Motorsport Klubnak. 1939-ben Keresztes- Fischer Ferenc - az akkori belügyminiszter - kinevezi Békés vármegye főispánjává. 1944. március 19-ével kérvényezi hivatali felmentését, mert lelkiismeretével összeegyeztethetetlen a hatalomra került nyilasok ideológiája. 1951-ben Budapestről kitelepítették családjával együtt Kiskörére, majd a hortobágyi munkatáborba. A család később külföldre emigrált. Az egykori főispán 1977-ben hunyt el, a békéscsabai Ligeti temetőben nyugszik.

Beliczey tér

Kategória: kulturális örökség

A nagy múltú családról
elnevezett emlékkapu, amely két
főispánt is adott megyénknek.

A nemesi oklevelet 1642-ben III.
Ferdinánd adományozta a
családnak, akik az 1740-es
években települtek Békés
megyébe.

A Beliczey család a téravató
ünnepségen

Horgásztó

Kategória: természeti környezet

A kitermelés megszűnése után igazi horgászparadicsomként született újjá az egykori homokbánya. 03/30

Kategória: épített környezet

A HARANGLÁB A HARANGGAL ÉPÍTÉSÉNEK GONDOLATA MÉG AZ ONÁLLÓSODÁS ELŐTT FOGALMAZÓDOTT MEG. A FALU ONÁLLÓVÁ VÁLÁSÁNAK ELSŐ ÉVÉBEN A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT FELKAROLTA A HARANGLÁB ÉPÍTÉSÉNEK TERVÉT. A MEGVALÓSÍTÁST NAGYBAN KÖNNYÍTETTE, HOGY SZELEKOVSKY LÁSZLÓ ELVÁLLALTA A FAFARAGÓ MUNKA ELVÉGZÉSÉT. 1994 OKTÓBER 22-ÉN KERÜLT FELSZENTELESRE AZ EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ALTAL FELAJÁNLOTT HARANG, AMIT 1936-BAN SOPRONBAN ÖNTÖTTEK BRONZÖTVÖZETBŐL. A HARANG ELKÉSZÜLTE UTÁN BÉKÉSCSABA VÁROS TANYAVILÁGÁHOZ TARTOZÓ KISMEGYERI ISKOLÁBAN KERÜLT ELHELYEZÉSRE. A TANYAVILÁG ELSORVADÁSA ÉS AZ ISKOLA ÁLLAMOSÍTÁSA UTÁN A HARANG ELNÉMULT. 16 ÉVNYI HALLGATÁS UTÁN MEGÉRKEZETT CSABASZABADIBA, AHOL A 7,5 MÉTER MAGAS HARANGTORONYBAN VÉGRE ELFOGLALTA AZ ÖT MEGILLETŐ HELYET.

Millecentenáriumi emlékpark

Kategória: épített környezet

A park az önkormányzat udvarában kapott helyet. A településen felállított kopjafák kivétel nélkül Szelekovszky László fafaragó keze munkáját dicsérik, melyek amellet, hogy szépek, történelmünk egy-egy állomásának emlékét őrzik. 1997-ben a település címerének megszületésének alkalmából állítottunk egyet. 2006-ban az '56-os hősök emlékére avattunk kopjafát, valamint kicsiny falunk önállóvá válásának 15-ik évfordulója alkalmából. 2007-ben az első szlovák családok betelepítésének 295-ik évfordulójára „őseink emlékére” címmel kapott falunk egy emlékkövet, testvértelepülésünk lakóitól Hradiste-ből. 2008-ban az 1848-as forradalom emlékének szentelt kopjafát a falu.

1848-as kopjafa

1956 emlékére

Csabaszabadi címerének
megalkotására állított kopjafa

A település önállóvá válásának 15. évfordulójára

Békéscsabai Kistérségi Egyesített Szociális Központ és a Békéscsabai Kistérség Családsegítő és Gyermekjóléti Központja

Az épületet 1920 körül emelték. 1926-tól az állami iskola működött benne, amit az itt élő Beliczey családról neveztek el (Beliczey- majori iskola). A II. világháború után keresztelték át Csabaszabadi iskolának. Az államosításokat követően iskolaközpontja a Békéscsabai tanyasi iskoláknak; (Nagygerendási-, Legelőgerendási -, Kereki-, Kerekligyósi-, Szalay- majori általános iskolák) egészen 1975-ig, amikor valamennyi tanyasi iskolát körzetesítés címen bezárták. 1992-2005 között ismét oktatási intézményként működött. Napjainkban az örökségvédelmi oltalom alatt álló épület vagyoni kezelésbe át van adva a Békéscsabai Kistérségi Egyesített Szociális Központnak, ahol a nappali szociális ellátás, családsegítő és gyermek jóléti szolgálat, a könyvtár, nyugdíjas klub valamint a házasságkötő terem talált otthonra.

Kategória: kulturális örökség

2014/03/19

Az idős fenyőkülönlegesség a nyugdíjas klub udvarán

kategória: természeti környezet

A Zsíros- hagyaték

kategória : kulturális örökség

A Zsíros házaspár Csabeszabadban tanított egészen az iskola megszűnéséig (1973). Az ő levelezőiskolájuk tette elismert intézménnyé az egykori tanyasi iskolát. Faradhatatlanul szervezték az üdüléseket, versenyekre kísérték diákjaikat, igazgatták a helyi úttörő csapatot. Tanítványaik sok díjat hoztak haza rangos tanulmányi versenyekről. Diákjaik ma is szeretettel emlékeznek Misi bácsit és feleségét, annak ellenére, hogy már mindketten elhunytak. A rengeteg képet és egyéb dokumentumot felölelő hagyatékot fluk, Zsíros Mihály bocsátotta községünk rendelkezésére. Az egykori diákok közül is sokan juttatták el a birtokukban lévő fényképeket, negatívokat, régi osztályképeket.

Tanyasi tanítók emlékfala

Kategória: kulturális örökség

A tanyasi tanítók emlékére állított fal a Beliczey család kopjafájával.

2014/03/19

A tanyasi tanítók
emlékfala a
kisiskolák
kopjafájával.

2014/03/19

Almanapok - Csabaszabadi

Kategória: turizmus és vendéglátás

A rendezvény története: Hradište település egykori polgármestere Jozef Valkovec megkereste Kesjár Máttyást, a Csabaszabadi Szlovák Önkormányzat elnökét, hogy hogyan lehetne az almát és az almából készült ételeket népszerűsíteni. Hradištenek ugyanis saját almás kertje van, így bővelkednek az almában. Ezen megkeresés alapján született a megállapodás miszerint mindkét település minden évben megszervezi a saját rendezvénysorozatát, amih/01/27 vendégül látják a testvértelepülésről érkezőket.

Almalekvár

Kategória: turizmus és vendéglátás

Almanapok - Csabaszabadi 2013

Almalekvár

Ahogy Gajdács Gyuri készíti

Vesszünk 5 kg almát, megmossuk, 4-8 mm-es szeletekre kinyagyaljuk. Ezután 1,5 kg cukorral és 100 ml vízzel összekeverjük és felhisszük. Ha a likőr vízzel keveréssel addig főzzük, amíg a lekvár el nem készül. (kb 2 óra)

Mára hagyománnyá vált az almalekvár készítése a rendezvény keretében melyet helyben a szokásoknak megfelelően üstben, sűrűn keverve főzünk készre. Ezután felcímkeztet kis üvegekbe töltve ajándékozzuk a hozzánk látogatóknak, akik örömmel fogadják a széles körben elhíresült Csabaszabadiban készült almalekvárt.

Kistelepülésen a biztonságért rendezvény

Kategória: sport

A polgárőr egyesületek részére rendezett szakmai nap, melyen a Ptk. változásairól, az OPSZ, a rendőrség és a katasztrófavédelem aktuális feladatairól kaphatnak az érdeklődők tájékoztatást. A gyermekeket az előadások alatt játszóház, ezen kívül kresz - totó, valamint a baleset mentes közlekedés elsajátítását segítő játékos programok várták.

Játszóház

Kategória: sport

Településünkön a játszóház működése 20 éves múltra tekint vissza és fő célja még ma is ugyanaz, mint indulásakor: értelmes, szabadidőöltést kíván nyújtani az itt élőknak, kicsiknek, nagyoknak egyaránt. A Községi Önkormányzat a Csapaszabadiért Egyesülettel és a Polgárőr Egyesülettel közösen 2010 nyarán hirdette meg első ízben a „Minden nap játszóház” programot, amit azóta minden héten megtartanak a gyerekek nagy örömeire. A lurkók felügyeleti területi focihatnak, fejleszthetik kezgygyességüket és szellemi teljesítményüket is fokozhatják.

Slniečko – Napocska dalkör

kategória :
kulturális
örökség

A település életében mindig hatalmas összetartó erővel bírtak a dalkörök. A legnagyobb taglétszámmal a Pávakör nevű, még a rendszerváltás előtt feloszlott énekkar büszkélkedett. 1995-ben helyi kezdeményezésre megalakult a Csabaszabadi Dalkör. A kis létszámú, de annál lelkesebb csapat, szlovák és magyar dalokkal lépett fel települési, megyei és sok más kulturális programon. Húsz éves működés után a megmaradt tagok úgy döntöttek, „nyugdíjazzák” magukat, és átadják a stafétát a fiatalabb generációnak, akik 2014 őszén Slniečko - Napocska néven alakítottak dalkört Kudlákné Koszna Ilona vezetésével. A fiatalok immár több fellépést tudhatnak maguk mögött, és a kedvező fogadtatás után bizton állíthatjuk, sokat hallunk még a jövőben a Napocska dalköréről.

Képek a dalkör múltjából...

A kisvasút emléktáblája az egykori állomásépületen

kategória:
kulturális
örökség

1894-ben nyílt meg a vonal első szakasza Alföldi Első Gazdasági Kisvasút néven Mezőkovácsháza és Kupapuszta között. A századfordulóiig csak a környező birtokok terményeit szállították a vasúton, egészen a Mezőkovácsháza – Csaba közforgalmú szakasz 1899-es megnyitásáig. A II. világháborús bombázások alatt a pálya és a szerelvények súlyos károkat szenvedtek, a vállalat csődöt jelentett. 1945 decemberétől a MÁV üzemeltette a vonalakat MÁV Alföldi kisvasút néven. Az 1960 – as évek végén a forgalom mindinkább közútra terelődése a vasút végét jelentette, a hálózat felbontása 1971-re fejeződött be.

A régi posta emléktáblája a volt kis-posta épületén

kategória :
kulturális örökség

Csabaszabadiban a II. világháború idején nyitott meg a posta Beliczey major néven, majd Csabaszabadi pályaudvar lett. 1973 –ban, amikor a települést Békéscsabához csatolták, a bélyegzőre Békéscsaba – Csabaszabadi felirat került. A posta a kezdetektől a vasútállomással közös épületben működött. Eleinte a vasútállomáson dolgozók végezték a postai feladatokat, míg az egyre erősödő forgalom szükségessé tette egy postamester kinevezését. Az elkövetkezendő több, mint 50 évben többen is betöltötték e tisztséget, annak ellenére, hogy a posta az 1990-es évek elején eladta az épületet. A postahivatal ezután az önkormányzat épületében kapott helyet, egészen 2004-es megszűnéséig.

A posta és az állomás épülete..

egykor...

... és napjainkban

A Csabaszabadi Értéktár Bizottság
megbízásából készítette :
Pócsik Edit és Dohányos- Varga Tünde

A képek egy része a Zrnko- Magocska
című újság honlapjáról származik.

Külön köszönet Zsibrita Csaba
falugondnoknak,
valamint Kesjár Matyásnak, akik aktívan segítették
munkánkat.

Az archiv fotók Tóth Andrásné Margit néni
gyűjteményéből származnak.

2015. Csabaszabadi

2016/03/18